



Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Zuiderlaarderweg 93 te Annen

Rapportnummer 19-0171

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Zuidlaarderweg 93 te Annen

1 mei 2019

Rapportnummer: P19-0171

Opdrachtgever: D. Klunder en J. Popken
p/a Bartelaar 14
9468 CK Annen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl



Veldonderzoek: M.A. den Otter

Auteur: M.A. den Otter

Kwaliteitscontrole: E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	6
3	Methode.....	7
4	Natuurwaarden	8
4.1	Beschermde gebieden.....	8
4.2	Beschermde soorten	10
4.2.1	Flora.....	10
4.2.2	Vlinders en libellen	10
4.2.3	Kevers en weekdieren	11
4.2.4	Vissen	12
4.2.5	Amfibieën en reptielen	12
4.2.6	Vogels.....	13
4.2.7	Zoogdieren.....	14
5	Conclusies	16
5.1	Beschermde gebieden.....	16
5.2	Beschermde soorten	16
5.3	Advies en aanbevelingen	17
	Geraadpleegde bronnen	18

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
-----------	---------------------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemers hebben het voornemen om de bestaande opstallen aan de Zuidlaarderweg 93 te Annen te slopen en hier een nieuwe twee-onder-één kapwoning voor terug te bouwen. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke

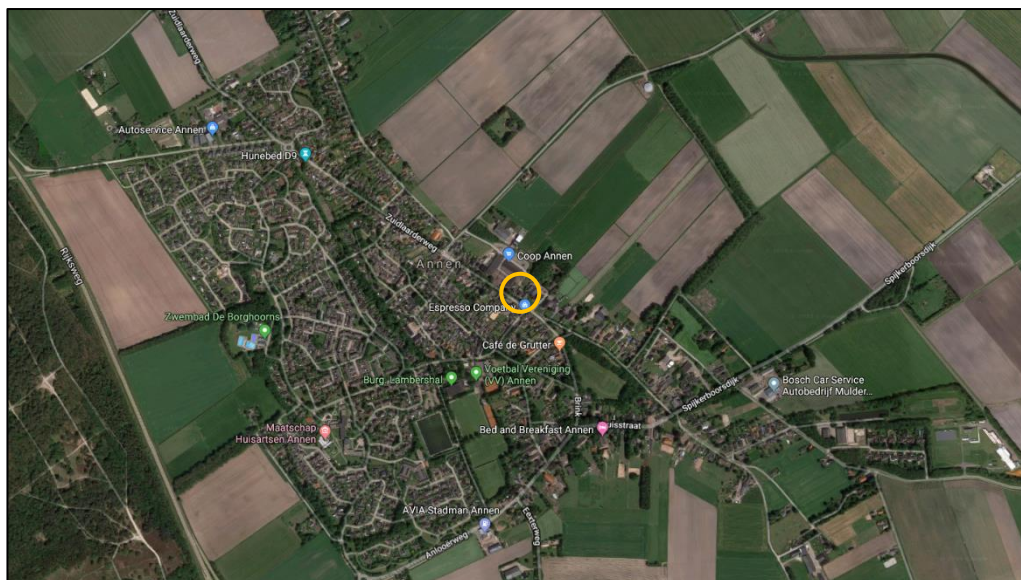
noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

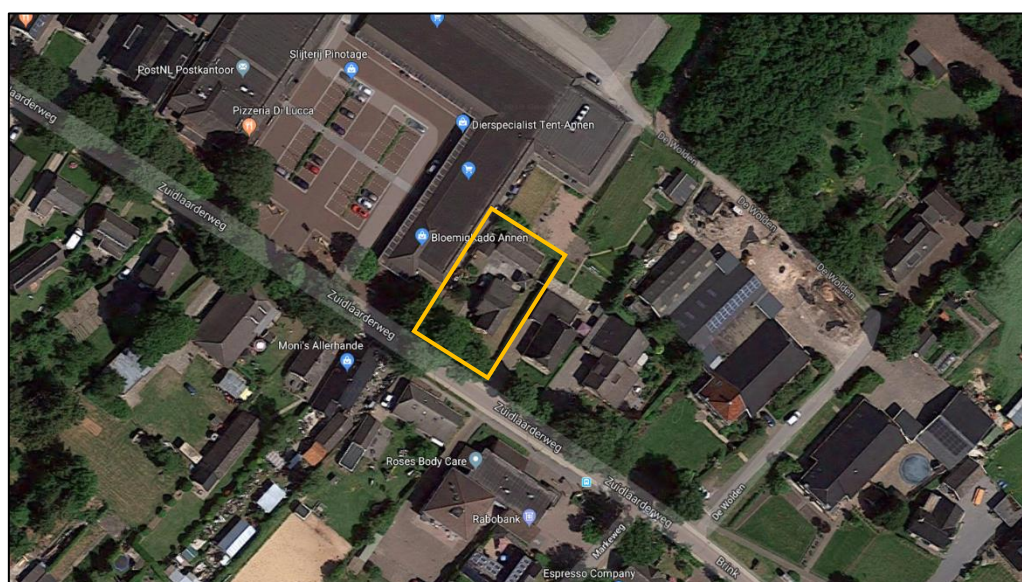
2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Zuidlaarderweg in het oosten van de bebouwde kom van Annen. Het plangebied bestaat uit een woning met berging en een tuin.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina 6 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.



Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)



Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)



Foto 1. Voorkant van het woonhuis



Foto 2. Achterkant van het woonhuis



Foto 3. Oostzijde van het woonhuis



Foto 4. Achtertuin van plangebied met
bijgebouwen



Foto 5. Dakrand van woonhuis



Foto 6. Dak van bijgebouwen

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemers hebben het voornemen om de bestaande opstallen aan de Zuidlaarderweg 93 te Annen te slopen en hier een nieuwe twee-onder-één kapwoning voor terug te bouwen.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, Eis-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

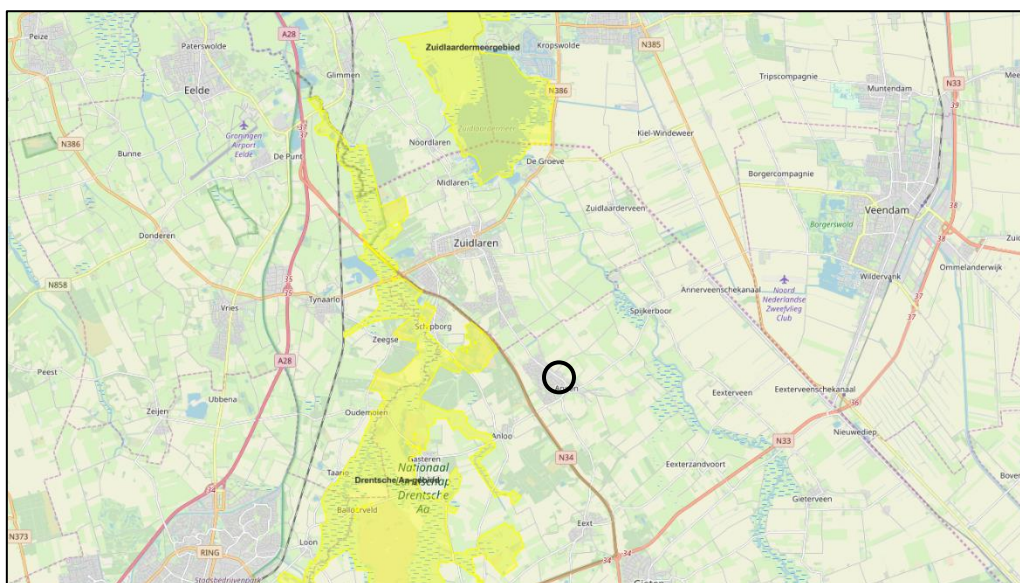
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 29 april 2019 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, droog, windkracht 2 en circa 10 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op 2,0 kilometer afstand ten westen van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft Natura 2000-gebied Drentsche Aa-gebied. Ten noorden van het plangebied ligt op 6,2 kilometer afstand het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied.



Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (geel) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Effectbeoordeling

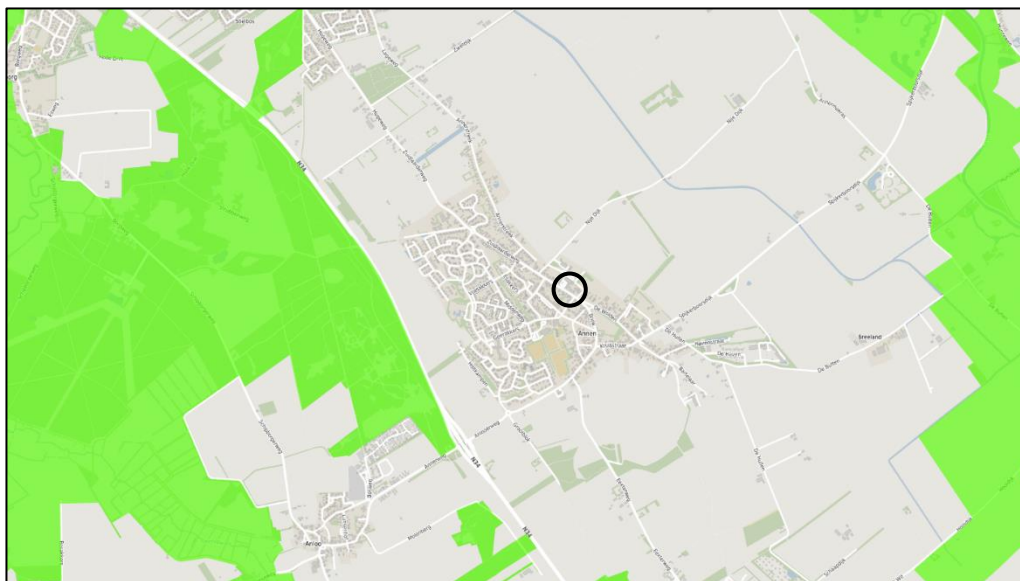
Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied en de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaartviewer NNN op de website van provincie Drenthe, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNN. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied (onderdeel van Nationaal landschap Drentsche Aa) ligt op circa 1,1 kilometer ten westen van het plangebied. Ten oosten van het plangebied ligt op circa 2,3 kilometer het NNN-gebied

Hunze. De ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.



Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het NNN (groen)
(bron: <https://geo.drenthe.nl/geoportaal/src/?lang=nl&topic=ehs>)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNN. Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en het NNN, en de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de kernkwaliteiten van het NNN.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (circa 2,0 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

De voorgenomen plannen hebben door de relatief grote afstand en de kleinschalige aard van de werkzaamheden geen (significant) negatief effect op de kernkwaliteiten van het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen vijf kilometer van het plangebied dreps, korensla, roggelelie, wilde ridderspoor en drijvende waterweegbree voorkomen.

Het plangebied is ongeschikt voor bovengenoemde soorten, de tuin ligt in de bebouwde kom en is nutriëntenrijk. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat voor beschermde plantensoorten geschikte habitats ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied grote weerschijnvlinder is waargenomen. Binnen vijf kilometer van het plangebied zijn gentiaanblauwtje en kommavlinder waargenomen, en binnen tien kilometer ook zilveren maan (alle §3.3 Wnb).

- + Grote weerschijnvlinder is een tot voor kort zeldzame (nu een 'niet bedreigde') standvlinder die voorkomt in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De waardplant van deze soort is vooral boswilg, soms grauwe wilg.
- + Gentiaanblauwtje is een vrij zeldzame soort van vochtige heide die lokaal voorkomt op zandgronden in Zuid-, Midden- en Noordoost-Nederland. De enige waardplant voor de rups is klokjesgentiaan. Naast vochtige heide komt de soort ook voor op natte heide, vochtige heischrale graslanden en blauwgraslanden.
- + Kommavlinder is een vrij zeldzame en bedreigde standvlinder die voorkomt op droge, schrale open graslanden, duinen en gevarieerde heide. De waardplant voor de rupsen is kleine polletjes van schapengras; soms ook andere zwenkgrassen, buntgras en struisgras.
- + Zilveren maan is een zeldzame vlinder, die op de vliegplaatsen echter in grote aantallen kan voorkomen. De waardplanten voor de rups zijn vooral moerasviooltje; in duinen ook duin- en hondsviooltje. De vlinder komt voor op natte tot vochtige, schrale graslanden en bloemrijke hooi- of rietlanden.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats en geschikte waardplanten voor bovengenoemde vlinders. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat

en waardplanten is het uit te sluiten dat het plangebied belangrijk leefgebied vormt voor bovengenoemde en andere beschermde vlindersoorten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen vijf kilometer van het plangebied beekrombout (§3.2 Wnb), gevlekte witsnuitlibel en groene glazenmaker (beide §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Binnen tien kilometer is ook noordse winterjuffer (§3.3 Wnb) waargenomen.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en ontbreekt het dus aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Bovendien voldoet het plangebied niet aan de vereisten die bovengenoemde en andere beschermde libelsoorten aan hun leefgebied stellen. Het is zodoende uit te sluiten dat het plangebied belangrijk leefgebied vormt voor beschermde libelsoorten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland zijn in de omgeving van het plangebied geen beschermde kevers en weekdieren waargenomen.

Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.

Voor de beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb); zijn vanuit de NDFF en EIS Nederland geen recente verspreidingsgegevens bekend. Deze soorten zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofofkever en gestreepte waterroofofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan wateren en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.

De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Vanwege het ontbreken van water in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen vijf kilometer van het plangebied de beschermde vissoort grote modderkruiper (§3.3 Wnb) voorkomt.

De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied is het voorkomen van grote modderkruiper en andere (beschermde) vissoorten uitgesloten.

4.2.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zijn waargenomen (alle §3.3 Wnb). Binnen vijf kilometer van het plangebied zijn de volgende amfibiesoorten waargenomen: Alpenwatersalamander, bastaardkikker, meerkikker (alle §3.3 Wnb), heikikker, kamsalamander en poelkikker (alle §3.2 Wnb).

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daarom ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Het plangebied is wel geschikt als land- en overwinteringshabitat voor de algemene en niet-kritische soorten, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, bastaardkikker, meerkikker en Alpenwatersalamander. Deze soorten kunnen in de vegetatie verblijven. Meer kritische of zeldzame soorten zijn heikikker, kamsalamander en poelkikker.

- + Heikikker is duidelijk een cultuurvliesende soort die nauwelijks wordt aangetroffen rond infrastructuur en bebouwing. De soort overwintert op vorstvrije plaatsen op het land binnen 300 meter van het voortplantingswater. Binnen 300 meter van het plangebied zijn geen geschikte voortplantingswateren aanwezig.
- + Kamsalamander overwintert in vochtige en beschutte plekken zoals tussen stapels stenen, in hout(wallen) of struweel. Het land- en overwinteringshabitat moet binnen enkele honderden meter van het voortplantingswater liggen en zonder barrières bereikbaar zijn. In de omgeving van het plangebied zijn geen geschikte voortplantingswateren aanwezig.
- + Poelkikker overwintert in muizenholletjes, onder stronken en dergelijke binnen 100 à 200 meter van de oever van het voortplantingswater. Binnen 200 meter van het plangebied zijn geen geschikte voortplantingswateren aanwezig.

Het gebruik van het plangebied als land- en overwinteringshabitat door heikikker, kamsalamander en poelkikker, kan worden uitgesloten.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat adder, hazelworm en levendbarende hagedis binnen één kilometer van het plangebied zijn waargenomen (alle §3.3 Wnb).

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor deze en andere beschermde reptielensoorten. Het voorkomen van reptielensoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van de vegetatie in het plangebied kan mogelijk land- en overwinteringshabitat van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en Alpenwatersalamander worden vernietigd en individuen worden verstoord, verwond of gedood.

Mitigerende maatregelen

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Drenthe geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming voor de soorten bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Voor deze soorten hoeven geen mitigerende maatregelen genomen worden. Maar voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet.

Onder de Wet Natuurbescherming mag voor Alpenwatersalamander gebruik worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. In dit geval dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland. Voor het zorgvuldig handelen dient de volgende periode en werkwijze te worden gehanteerd:

- + Het uitvoeren van graafwerkzaamheden op locaties waar Alpenwatersalamander voorkomt, vindt plaats in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soort. Dit betekent dat deze werkzaamheden mogen worden uitgevoerd in de periode half april tot half oktober.

4.2.6 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels en geen vogelnesten aangetroffen in het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied komt mogelijk huismus voor, deze is niet gehoord tijdens het veldbezoek.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Het woonhuis en de schuren zijn niet geschikt voor gebouwbewonende soorten. In de tuin van het plangebied staan enkele bomen en struiken die geschikte nestgelegenheden bieden voor vogels. Het plangebied is ook geschikt als foerageergebied voor vogels.

Effectbeoordeling

Het slopen van het woonhuis en de schuren heeft geen negatief effect op gebouwbewonende vogelsoorten.

Bij het snoeien of kappen van bomen en struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatief effect op het gebruik van het plangebied als foerageergebied door vogels.

Mitigerende maatregelen

Het snoeien of kappen van bomen en struiken moet worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied en de omgeving zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, in de omgeving zijn ook lijnvormige elementen (laanbomen) aanwezig die kunnen dienen als vliegroute. In het plangebied zelf zijn geen geschikte lijnvormige elementen aanwezig. De woning en de schuren hebben geen open stootvoegen en geen geschikte daken, en bieden dus geen toegang tot verblijfplaatsen.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: aardmuis, boommarter, bosmuis, bunzing, das, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, steenmarter, veldmuis, vos, wezel (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb). Binnen vijf kilometer van het plangebied zijn ook dwergmuis, grote bosmuis, hermelijn, huisspitsmuis, waterspitsmuis (alle §3.3 Wnb), otter en wolf (beide §3.2 Wnb) waargenomen.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied mogelijk geschikte verblijfplaatsen biedt voor egel en diverse algemene (spits)muizensoorten in de vegetatie in de tuin. Voor grotere zoogdieren is het plangebied ongeschikt als verblijfplaats. De schuren zijn niet te betreden door kleine grondgebonden zoogdieren, en dus niet geschikt als verblijfplaats. Het plangebied is mogelijk geschikt als foerageergebied voor egel en diverse algemene (spits)muizensoorten.

Effectbeoordeling

Voor vleermuizen is het plangebied geschikt als foerageergebied, de voorgenomen werkzaamheden hebben hier geen significant negatieve effecten op. In de directe omgeving is voldoende foerageergebied aanwezig. Het plangebied bevat geen geschikte lijnvormige elementen die kunnen dienen als vliegroute. De gebouwen in het plangebied bieden geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Met de voorgenomen werkzaamheden waarbij vegetatie verwijderd wordt, kunnen verblijfplaatsen van egel en algemene (spits)muizen worden vernietigd. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op het gebruik door grondgebonden zoogdieren van het plangebied als foerageergebied.

Mitigerende maatregelen

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Drenthe geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming voor algemene (spits)muizen en egel. Voor deze soorten hoeven geen mitigerende maatregelen genomen worden.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen en de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (circa 2,0 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

Ten aanzien van het NNN hebben de voorgenomen plannen geen (significant) negatief effect tot gevolg op de kernkwaliteiten van het NNN-gebied.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, vissen en reptielen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.3 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Door het snoeien of kappen van bomen en struiken uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels worden negatieve effecten op broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is, ongeacht de periode, of een broedgeval in de struiken of bomen aanwezig is.

Binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor nestplaatsen van gebouwbewonende vogelsoorten huismus en gierwaluw.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Voor vleermuizen is het plangebied geschikt als foerageergebied. In de omgeving blijft voldoende even geschikt foerageergebied behouden. Het plangebied bevat geen geschikte lijnvormige elementen die kunnen dienen als vliegroute. De gebouwen bieden geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen significant negatieve effecten op vleermuizen.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Bij het verwijderen van de vegetatie in het plangebied kan mogelijk land- en overwinteringshabitat van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en Alpenwatersalamander worden vernietigd en individuen worden verstoord, verwond of gedood.

De voorgenomen werkzaamheden waarbij vegetatie verwijderd wordt kunnen verblijfplaatsen van egel en algemene (spits)muizen worden vernietigd. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen significant negatieve effecten op het gebruik door grondgebonden zoogdieren van het plangebied als foerageergebied.

Voor algemene amfibiesoorten, algemene (spits)muizen en egel geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Drenthe een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten hoeven geen mitigerende maatregelen genomen te worden. Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet en moet worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Dit houdt in dat graafwerkzaamheden alleen kunnen plaatsvinden tussen 15 april en 15 oktober.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegen- heden	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Alpenwater- salamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings- habitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Graafwerk- zaamheden uitvoeren tussen 15 april en 15 oktober
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine water- salamander en meerkikker	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings- habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Algemene (spits)muizen en egels	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. bomen en struiken worden gekapt wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels.
2. graafwerkzaamheden plaatsvinden tussen half april en half oktober.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 26-4-2019
- + NNN Drenthe, <https://geo.drenthe.nl/geoportaal/src/?lang=nl&topic=ehs>, 26-4-2019
- + NDFF - quickscanhulp.nl 26-04-2019 10:27:56
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het

beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.